

83

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. 216 I 59/1970

A!

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκέμβριος 1968 - Φεβρουάριος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) ^{Άραθός Καρρ. Κ. νου}
 (παλαιότερον όνομα : .....), Ήπαρχίας ^{Καρρ. Κ. νου}
 Νομού ^{Ευβοίας} .....
2. Όνοματεπώνυμον του ξετάσαντος και συμπληρώσαντος ^{Γεώργιος}
^{Παπαγεωργίου}... επάγγελμα ^{Αιδαμαχος}.....
 Ταχυδρομική διεύθυνσις ^{Άραθός Καρρ. Κ. νου Ευβοίας}
 Πόσα έτη διαμένει εις τον ξεταζόμενον τόπον. ⁴... ^{μηνες}...
3. Από ποια πρόσωπα κατεγράφησαν αι παρατιθέμεναι πληροφορίες :
- α) όνομα και επώνυμον ^{Γεώργιος Η. Μαρτζας}.....
 β) ^{Σωτηριανός Π. Αρξελας}.....
 ηλικία ⁸²⁻⁶² γραμματικά γνώσεις ^{αβραμματος}.....
 β) ^{Γ. Δημόσιον} τόπος καταγωγής ^{Άραθός}.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποια αγροτικά περιοχα προωρίζοντο διά σποράν και ποια διά
 βοσκήν ποιμνίων ; ^{Τα υτιμια και μαριεραινα}
^{και βηλερα μαριεραινα και πριν το 1920}.....
 Υπήρχον αυται χωρισται η ενηλλάσσοντο κατά χρονικά διαστή-
 ματα ; ^{υπηρχον χωρισται}.....
- 2) Εις ποιους ανήκον ως ιδιοκτησία ; α) εις φυσικά πρόσωπα,
 δηλ. εις τούς χωρικούς· β) εις γαιοκτήμονας (Έλληνας η ξένους, ως
 π.χ. Τούρκους)· γ) εις Κοινότητα· δ) εις μονάς κλπ. ....
^{αντων... εις τωις μαριεραινα του καρρ. νου}.....
- 3) Ό πατήρ διατηρεί την περιουσίαν του συγκεντρωμένην και μετά τον
 γάμον των τέκνων του, διανεμομένης ύπ' αυτών μετά τον θάνατον
 του ; ^{Μαριετια (ως η ερωχημας)}.....

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ή μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ή συγχρόνως εις άμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν και τήν κτηνοτροφίαν ; *Α. Β. Κ. Ο. Σ. Π. Τ. Α. Μ. Ε. Α. Κ. Α. Ν. Δ. ...*
Εξ αλλοτέρας δ. μ. τ. κ. ν. γεωργίαν και τ. κ. ν. κτηνοτροφίαν
- 2) Οί τεχνίται (δηλ. οί βιοτέχναι) ασχολούνται έν παρέργω και εις τήν γεωργίαν ; *Α. Β. Κ. Ο. Σ. Π. Τ. Α. Μ. Ε. Α. Κ. Α. Ν. Δ. ...*
Ε. Α. Β. Κ. Ο. Σ. Π. Τ. Α. Μ. Ε. Α. Κ. Α. Ν. Δ. ...

- γ'. 1) Εις τά μεγάλα κτήματα : τών γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τών μοναστηρίων ποίοι ειργάζοντο εις αυτά ; και υπό ποίους όρους ως άτομα ή μέ όλόκληρον τήν οίκογένειάν των ; .....
Δ. Ε. Β. Α. Μ. Ρ. Χ. Ο. Ν. Τ. Ε. Ι. Α. Μ. Δ. Ε. Β. ... ? ! ... Μ. Ο. Ν. Ο. ...
Α. Β. Κ. Ο. Σ. Π. Τ. Α. Μ. Ε. Α. Κ. Α. Ν. Δ. ...
- 2) Πώς έκαλοϋντο οϋτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασκατόροι κλπ.) *Κ. Ε. Ι. Α. Μ. Δ. Ε. Β. ...* Ποία ήτο ή κοινωνική των θέσις ; ...
Δ. Ε. Β. Α. Μ. Ρ. Χ. Ο. Ν. Τ. Ε. Ι. Α. Μ. Δ. Ε. Β. ...

- 3) Ποία ήτο ή άμοιβή των ; (εις είδος ή εις χρήμα ;) και ποιά είδος *Α. Β. Κ. Ο. Σ. Π. Τ. Α. Μ. Ε. Α. Κ. Α. Ν. Δ. ...*
- 4) Έχρησιμοποιούντο και εργατάι ; έποχικώς, δηλ. δια τά θερίσματα, τό άλώνισμα, τόν τρυγητόν ή δι' όλον τόν χρόνον ; Άπό ποϋ προήρχοντο οϋτοι ήσαν άνδρες μόνον ή και γυναίκες ; ποίαν άμοιβήν έλάμβανον ήμερομισθίου εις χρήμα ή εις είδος ; .....
Α. Β. Κ. Ο. Σ. Π. Τ. Α. Μ. Ε. Α. Κ. Α. Ν. Δ. ...

- 5) Έχρησιμοποιούντο και δούλοι (υπηρέται) ή δούλαι ; Εάν ναι, από ποίους τόπους προήρχοντο ; *Α. Β. Κ. Ο. Σ. Π. Τ. Α. Μ. Ε. Α. Κ. Α. Ν. Δ. ...*
Α. Β. Κ. Ο. Σ. Π. Τ. Α. Μ. Ε. Α. Κ. Α. Ν. Δ. ...
- 6) α) Οί νέοι και αί νέαι του τόπου που επήγαιναν δι' άνεύρεσιν εργασίας ; ... *Α. Β. Κ. Ο. Σ. Π. Τ. Α. Μ. Ε. Α. Κ. Α. Ν. Δ. ...*
Α. Β. Κ. Ο. Σ. Π. Τ. Α. Μ. Ε. Α. Κ. Α. Ν. Δ. ...
- β) Επήγαιναν έποχικώς : ως εργατάι ... *Α. Β. Κ. Ο. Σ. Π. Τ. Α. Μ. Ε. Α. Κ. Α. Ν. Δ. ...* ή ως τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεΐς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (έμποροι) κλπ. ; .....
Α. Β. Κ. Ο. Σ. Π. Τ. Α. Μ. Ε. Α. Κ. Α. Ν. Δ. ...

δ'. 1) Πώς ελιπαίνονται παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλάμις μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

Ἐξέριζον τὰ χωράφια κατὰ τὴν ἔκτασιν εἰς μακρὰς
 αὐτὴν ἐκ βυθῶν καὶ ἐξ ἐπιπέδων. Κόπρον βοῶν, αἰγοπροβάτων
 καὶ κατὰ τὴν ἐξέτασιν ἐξ ἐπιπέδων καὶ ἐκ βυθῶν.
 Τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ καὶ ἄλλων ἔσπετων...

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ἐν ἔτει 1950. κυρίως νηπιφωφώτα

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Το σιδηροῦν ἄροτρον ἐκαστοπολι-

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύπου αὐτοῦ, δηλ. μονοφτερο, δίφτερο κλπ.):
 Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖται (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Ποῖος κατασκευάζει τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; ἐν ἔτει 1950 ἐκαστοπολιτικῶν ἐπιχειρηματιῶν καὶ ἀπὸ ἄλλου τόπου ἢ ἀπὸ ἄλλου τόπου
 ἐν ἔτει 1950 ἐκαστοπολιτικῶν ἐπιχειρηματιῶν καὶ ἀπὸ ἄλλου τόπου ἢ ἀπὸ ἄλλου τόπου
 2. 90 ζῶν κέρματα

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτροῦ μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

- 1. μπίεζ... 4. βέβεζ... 7..... 10.....
- 2. βρέχων... 5..... 8.....
- 3. κονιταῦρι 6. ἐπάτσα... 9. σταβίρι

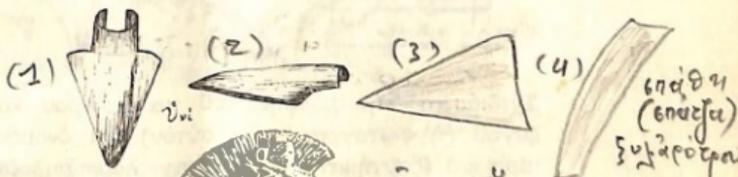
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) ἐν ἔτει 1950 ἐκαστοπολιτικῶν ἐπιχειρηματιῶν καὶ ἀπὸ ἄλλου τόπου ἢ ἀπὸ ἄλλου τόπου
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ἐν ἔτει 1950 ἐκαστοπολιτικῶν ἐπιχειρηματιῶν καὶ ἀπὸ ἄλλου τόπου ἢ ἀπὸ ἄλλου τόπου

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άριθμησιν).

- 4) Τό ύνί. Τό ύνί τοῦ ξυλίνου άρότρου ἦτο (ἦ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διά τήν άροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καί τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφῆσατε τό έν χρήσει ύνί (ἦ τὰ έν χρήσει, εάν εἶναι διαφόρων τύπων) καί σημειώσατε τήν χρῆσιν ἐκάστου.

Τὸ ὑνί εἶναι τὸ ἴδιον δι' ὅλη τὰ εἶδη τῶν χωραφιῶν...
 εἶναι ὁμοίου ὡς τὸ ὑπ' ἀρ. 10. (1)

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου; εἶναι ὅπως...

τὸ ὑπ' ἀρ. 10. (4) άνωτέρω.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

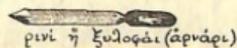
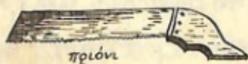
- 6) Ἦτο (ἦ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου, ἐκ κ. κ. ὡς ἐστὶ.

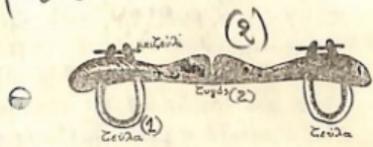
ὅπως ἐπὶ παρακάτω βχῆμα.

- 7) Ἔργαλεία διά τήν κατασκευὴν καί ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρι, πριόνι, άρίδι, άρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

1) Πριόνι. 2) βρεσηπρῆ. 3) ξυλοφαί (ράβρα) 4) Ἄριδι (ματικάκι) 5) χειρὸν ἄροτρο (ροκάκι).

- 8) α) Διά τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *ἀπὸ ὄνων, εἰς αὐτὸν βόες, ἵπποι, ἡμίονοι*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *μ.α.λ. δύο. μ.α.λ. ἓν. τὸ π.χ. ἐξ ἑξῆς δύο.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *ἦτο. μ.α.λ. εἶναι. ἐπιπλέοντα...*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουρά, λοῦρα, ζεύλα, πιζεύλια κλπ.). *εἰ.μ.α.λ. μ.α.λ. π.χ. ὄνος, ἄρ. (2), ...*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Τὰ ζευγάρια (ζεύλα) (1). Τεύλα.
 (2). Ζεύλα (2). Ζεύλα (1)

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *μ.α.λ. ζεύλα. δένεται εἰς τὸ ζυγόν. κήσω. μέρες. με. εἰς τὸ ζυγόν. τὸ μακρὸν εἶναι πρὸς τὰ ζεύλα.*

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδέεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *λέγεται. κρηλια. τ.β. μ.α.λ. δένεται εἰς τὸν ζυγόν. με. λουρί. μ.α.λ. τὸ ἀπὸ τ.β. δένεται εἰς τὸν ζυγόν. κρηλια. τ.β. με. τὸ κρηλια. ἰσχυρὸν ἔχει τὸ βραχίον.*

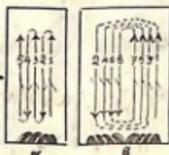
- 12) Ἀπὸ ποῦ γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; ἀπὸ τὸν αὐτὸν βραχίον. Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *με. ζ.η. λαμαρρία. βαμαρρία (εἰς ἀναμύλας) καὶ τραβαχίον.*

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακίαις) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα (α);

γίνεται ὡς καὶ μετ' ἡμετέρων ἔχει διαφραγματά (α)

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριάς, γνάμεις, σιασιές, μεσοφράδες κ.λ.π.); ἢ ἀποραματίζετο ὡς καὶ γίνεσθαι με...

β. σποριάς...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; .....

... ἐχωρίζετο με ἀβλαμιάς...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῆται ἄροτρον; μόνον εἰς ἀνηφορικὰ ἔδα γ.η. π.δ.ν. κ.ο.ρ.σ.ν. ἢ ἐπιπέδων... καὶ γ.ω.α...

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑψ.: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. κατὰ τὸ ὄργωμα (ἀρραβιά) καὶ ἀβλαμιάς εἶναι βαθιά μακρὰ διὰ τὸ βλαβηρὰ (σπορὰν) ἢ διάνοιξις ὑψ. αὐλάκων... γίνεται πλαγίως (ἀβαθιά).

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορᾶς) γίνεται χρῆσις τῶν τρῶπων τούτων ἢ ἄλλων. *χειμῶν. εἰς ὄργω. τε, χωρὰ γ. α. ....*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτὰ π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *ἐγίνοντο 8. 40 (2) β. ρ. γ. κ. α. τ. ρ. ἐκ. α. τ. ἄν. φεβρουαρίου καὶ ἕνα τὸν οὐτιύβριον. τὰ θεμέματα ἀλλὰ λέγονται δ. λ. β. ο. γ. ι. ε. μα. τ. α. (οὐτιύβριον καὶ προτέρου).....*

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω) *ὁμοίως ὡς ἀνωτέρω τὸ διασκορπισμὸς χρονίως πρὶν ἢ ἐπὶ τὴν ἀναρῶσιν τῶν κηπευτικῶν.....*

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτᾶρι ἢ ἄλλο δημητριακόν... *2-3 ἔτη.....*

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; *6 τὸς κριθῆς 2 θεμέματα φεβρ. οκτωβριον ἀραβοσίτου 2 θεμέματα φεβρ. μαρτίου καὶ ἑποχὰ ψυχανθῶν καὶ κηπευτικῶν.....*

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. *μετὰ τὴν π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;..... τὸ ἀνοξείωσ. τῶν ἄνοξείων.*
Χρησιμοποιεῖται τὸ τὰ χεῖρ.....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φερά (παρούτια) κ.ά. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

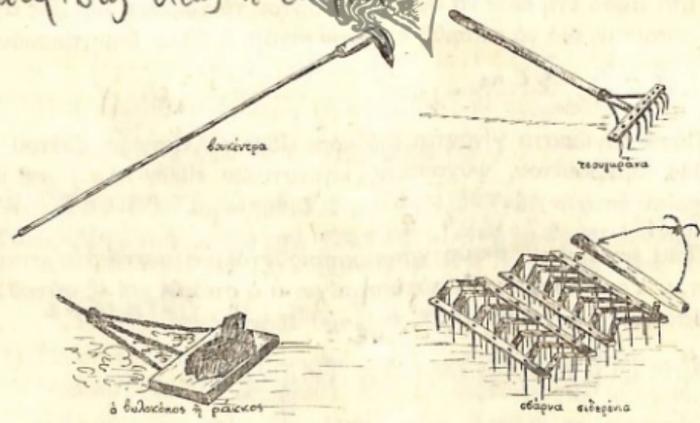
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλι-
 ψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
 τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; με.εβ.β.οι.εθ.ιο.δ....

με.ρα.γ.α.β.ου.κ.έν.τρ.ον.ε.ὲ.ὲ.πο.ῖ.αν.κα.τα.χ.α.ί.ρ.η
 εἰς.δ.ί.χα.ρ.ο. ....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
 σμα, διβόλισμα); γ.ν.ε.κ.α.ι.ε.β.άρ.νι.θ.η.α. μ.ὲ.ν.ο.κ. ε.ε.κα.χα.κ.η.ὲ.ο.κ.ι.α.
 φα.β.ὲ.θ.η.α. γ.μ.ε.β.β.α.ρ.η.α. ε.ξ.ἄ.η.ι.κ.α.ε. ....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα,
 τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων
 περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
 διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
 διάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ σκαφή τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ. με.ε.ὲ.α.λ.ε.χ.ρ.
 ἔ.κ.α.π.τ.ε.ῖ.α.ι. β.τ.ο. τ.ῶ.ν. γ.α.ρ.α. γ.ῶ. μ.ε.β.α.ρ.η.α. (ε.β.α.π.α.)...η.α.ξ.ε.ν.α.
 εἶναι ἀμφιβῶν ὅπως ἢ β.τ.ο.τ.ε.ῖ.α.ι. γ.ῶ.

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
 που· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσαπί κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπά-
νια κ.ά.) οἱ βιδμηροσφοροὶ τῶν χωρῶν (ἐντόνιοι).

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς
χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ
ὄσπριων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων
(τῆς ρόβης κλπ.) δι' ἐκρίψης εἰς ἐλικτιομένον ἕτα ρεβιθία
ἕς δ' ἐτά βρόσφινα οἰα δρεπανιστῶν καὶ χαρσωνιστῶν

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ
δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ
σίκαλις κλπ. Περὶ οὐ 10-15 ἐπιτοβία α.α.α. το

ἔδαφος

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμειναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν
μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

ἐπιτοβία κατὰ χεῖρας καὶ αἰετῶν

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ),
τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίες,
πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους τὰ δράγματα; οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδά-

φους τὰ δράγματα; οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους τὰ δράγματα; οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδά-

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.
Πολλά ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα
τῆς χειρός) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζὶ, αἱ κεφα-
λαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ δια-
σταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) τοποθετεῖται πρὸς τὴν αὐτὴν

κατεύθυνσιν πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν
πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; . Τ. ὄν.

Περὶ τῆς ἡμέρας ἀρχῆς τῆς δουλειᾶς... Δευτ. ἐρ. α. α'. Πέμπτην καινὰ ἐν κη. καινὰ. Πραγματ. ἐγγαρο. (παλαιὸ βεγγαρο δουλ. τελευταῖο τεταρο)

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

.....
 .....
 .....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάσαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδημαν / ἡμερῶν... καὶ ποῦ εἶναι ἀπὸ τὸ εἶδος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΙΩΝ
 Χνετομὸ μέρος τοῦ χωραφιοῦ γιὰ ἀντέει. (χι. α. χούει)

.....
 .....
 .....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Τὸ δεμάτιασμα.

Ἐγένετο μετὰ ἀπὸ μίαν ἐβδομάδα κ. ἀφ' αὐτῆς πρῶτα ἐξερρίναντο καὶ χερὰ βραχά. Τὸ δεμάτιασμα ἐγένετο μετὰ β. χ. ο. ι. (τῶν δεμάτιων)

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οικογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἔαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οικογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Τὸ... ἀλώνι... ἀνήκει... μόνον... εἰς... μίαν...
...οικογένειαν.....

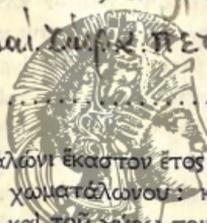
- 6) Ἐκ ποίου ἀρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

ἀπὸ 1. Ιουλίου... ἕως... 10. Αὐγούστου

- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδιάγραμμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Πάραρ. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Χωμ. ἀλ. ἢ π. ἀλ. καὶ χ. ἀλ. καὶ π. ἀλ. (με πλάκες)

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκάστου ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἄλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων). ὁπως ἀπρὸ β. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

(διὰ τὸ χ. ἀλ. ἢ π. ἀλ.) ἐν κ. τ. ο. π. ἐτρα γ. ν. ο.
ὅπως χρειάζεται καὶ ἰδ. ἀ. κ. ἐ. ρ. α. ν. φ. ρ. ο. ἰ. δ. α.

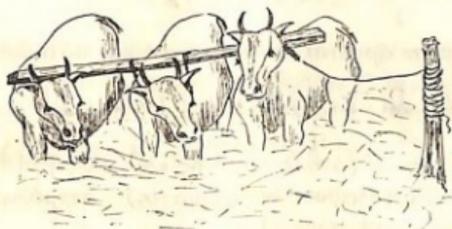
- 9) Ἡ ὥς ἂνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιου καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἄλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

Ἄ. ε. μ. φ. ἰ. ν. ε. τ. α. ὁρ. 1. 6. ἡ. ἔ. ν. α. ν. α. ἰ. ἡ. ἔ. ρ. α. καὶ...
ἕ. ρ. α. ν.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Η. τριπλῆς τριπλῆς γίνεται. ἡ κεντρικὴ καὶ τὰς βλάχους
πρὸς τὸ βέτρα μουραρι (ἀλωνοβέτρα).....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.) καὶ βοῶν καὶ ἵππων

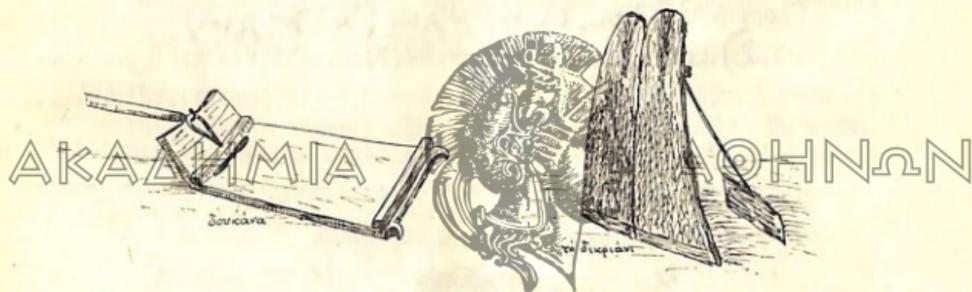
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουρας, δοκάνη, βουκάλη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ εἰς τὰς ἀκρῶν
ταί σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὡστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καλοῦται νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

γίνεται διὰ τῆς καταπατήσεως τῶν
βλάχων.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειῆς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειῆς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες, και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφηματα). Γ. υ. ν. ε. σ. α. ι.
 η. ε. δ. ε. λ. η. ρ. . ε. χ. ρ. ι. ν. ι. ο. υ. . α. π. ο. τ. ρ. ν. . γ. α. ι. μ. ο. ν. . τ. ω. ν
 . . ζ. ι. ν. ω. ν. . μ. ε. γ. ε. . ε. ν. α. . α. μ. ε. ρ. ο. ν. . υ. α. ι. . δ. ε. λ. ο. . ε. ο. α. . γ. η. ρ.
 . . α. μ. ε. ρ. ο. ν. (τ. ο. υ. . β. χ. ο. ι. κ. ι. ο. υ.) . α. ε. π. ο. . ε. ο. . α. ε. ρ. α. μ. ε. ρ. ο. γ. ρ. α. ρ. ι.

γ) Ποῦ ἀντί τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾶ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π. χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ. ἄ.) Ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; . Τα δημητριακά
 ἡ γ. μ. ν. ι. ρ. ο. ν. . φ. ε. . τ. α. . τ. ο. υ. . α. . μ. ε. . Περιφ. ρ. α. φ. α. ρ. ι. .
 λ. ν. μ. τ. ε. ρ. ω. : . Τ. α. . β. ω. λ. ο. σ. υ. ρ. ο. s. . η. γ. μ. ν. ι. ρ. ο. ν. . . . . .
 δ. ι. α. . τ. ω. ν. . χ. ε. ι. ρ. ο. s. . μ. ε. . κ. ο. η. α. ν. ι. (κ. ο. η. κ. α. ζ. υ. γ. ο. υ.)

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

ἀπὸ τῆς 6³⁰ π.μ. καὶ διακόπτεται
ἐπὶ τῆς 7³⁰ μ.μ.

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρῆσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δογκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

1) τὰ δικούλια (διχαλια)
2) τὰ φιαρία

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δογκράνι ἢ διχάλι

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους σπάχους ; ... ἔρχεται γύρω-γύρω

ἐπὶ τὸ ἀλώνι

14) Ἦτο ἐν χρῆσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ἦτο ραβδὸν βουζβέντρα μῆκους

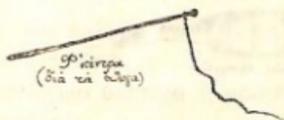
2 πόδια 130 μ. ἢ πρὸς κατὰ μῆκος 6 ε. διχαλιό...
ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἔχει τὸ ἄκρον 6 ε. μύζα
ἐπὶ μαργί (πρὸ κα)

- 15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ενός άπλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν

λέγεται... βερώνες
 Ηγωνίζοντο 2-3 βερώνες.....

90' στρώμα
 (διά τα βόδια)

90' στρώμα
 (διά τα άλογα)

- 16) Πώς λέγονται οί άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχισθοϋν διά να άποχωρισθοϋν τά άχυρα από τον καρπόν; (έν Κρήτη: μάλαμα)

Θέγεται... μπουχός.....

- 17) Ποίοι άλωνίζον: ό ίδιος ό γεωργός με ίδια του ζώα ή ύπάρχον (ή ύπάρχον άκόμη) ειδικοί άλωνιστές (έν Αιτωλία: βαλμάδες, δηλ. κοπάνηδες, καλούμενοι άλωναροί και άγωγιάτες), οί όποιοί έχον βόδια ή άλογα και άνελάμβανον τον άλωνισμόν

ο ίδιος ή γεωργός ή άλωνιστής με...
 .. δικά του ζώα.....

- 18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν εργαλείον ύπάρχον παλαιότερον εις χρήσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού από τους στάχυσ· π.χ. τó κοπάνισμα αύτών με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα).

.. σ' χι... σ' εν... επώχον.....

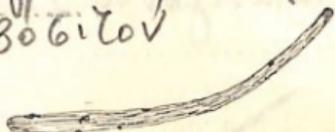
- 19) 'Ο κόπανος οϋτος πώς έλέγετο' έκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος και πάχος είχε και ποιον τό σχήμά του;

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.). Τοῦ ξύλου τοῦ κοπάνου ὄνομα εἶναι ὁ σταχύων

ἐγίνετο διὰ τῶν χερσῶν καὶ τοῦ κοπάνου. ἐχρῆστο δὲ εἰς τὰ ρεβιθία,
 2) φάβια 3) ζαβόγιον

κόπανος στρογγύλος

ξύλο κοπανιῶτο διὰ τὸ κοπάνερα μικροῦ καρποῦ δημητριακῶν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

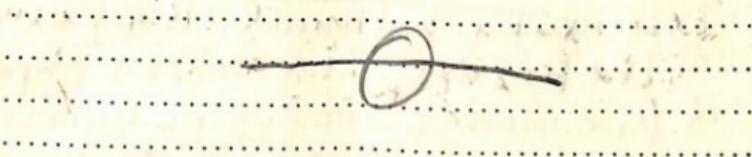
ΑΘΗΝΩΝ

ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῆ ; Πῶς ἑκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
 Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν ;

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

οχι

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ...
Λέγεται... μ.η.σ.χ.ο.ς.
Σωρεῖται... μετὰ... μαί...
...ξύλινα.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

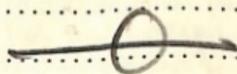
(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

Πρὶν... εὖ... πλῆθος... γίνεται διαφορά
 ... μὲ... τῆ... διουσία .....

7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

ὅπως... εἰς τὴν
 ... εἰς τὴν...
 ... 6 εἰς... 26 .....

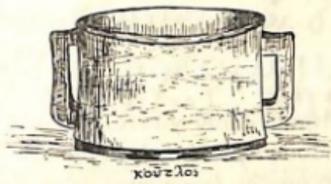
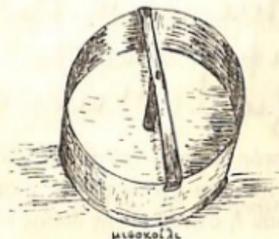
8) Ἄλλὰ ἐθίμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Α. ὄβριγμα ἑξήνοστο μεζενεμέδωδ.
 Π. ἐτραχίου (με... ἑξή... κοινῶς)

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

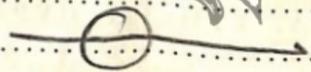
- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἄλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) .....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) .....

ἑξήνοστο... εἰς...
 ἑξήνοστο... εἰς...
 μαγνητῶν... βαμμοῦς

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον; ... Τὸ ἄκχυρο ἀπεδαμμενέο
μοντὰ ἐξ τοῦ ἀγρῶν εἰς τὴν ἡμέραν ἄκχυρο ἡμέραν

5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλύτερους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα; ...

Ἐγίνετο μετὰ τὴν ἡμέραν
θερισμοῦ τοῦ ἀγρῶν ἀπὸ τοῦ
καλύτερου μετὰ τὴν ἡμέραν ἄκχυρο

6) Μήπως οὐκ ἐγίνετο ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκουστώσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; ...

Δ. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ ΔΕΝ ὑπῆρχον

α. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμο φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουλίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος; ...

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι άνάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος;.....

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμινους κλπ. διά τήν πυράν.
Τά κλέπτουν; "Αν ναι, άπό ποιον μέρος;.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι είς κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . . .

.....
.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) . . . .

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ